

სკოპინგის დასკვნა N 69

16.07.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: 500/220/110 კვ ძაბვის ქვესადგური „ნენსკრას“ მშენებლობა და ექსპლუატაცია.

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“; ქ. თბილისი, ბარათაშვილის ქ. N2;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: მესტიის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ლახამის მიმდებარე ტერიტორია.

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 20.06.2018

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „გერგილი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემას“ მიერ წარმოდგენილია მესტიის მუნიციპალიტეტში 500/220/110 კვ ძაბვის ქვესადგური „ნენსკრა“-ს მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-8 მუხლის შესაბამისად.

ქვესადგური ნენსკრას 500/220/110/35 საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს მესტიის მუნიციპალიტეტის სოფ. ლახამის მიმდებარედ, მდინარე ნესკრას მარცხენა ნაპირზე. პროექტი მოიცავს ქ/ს ნენსკრა 500/220/110/35 კვ ქვესადგურისა და ამავე ქვესადგურამდე მისასვლელი 1688,50 მეტრი სიგრძის გზის მშენებლობას.

ობიექტის სამშენებლო ტერიტორიასთან უახლოესი დასახლებული პუნქტია სოფ. ლახამი, რომელიც მდებარეობს მდ. ნენსკრას მარჯვენა ნაპირზე და საპროექტო ქვესადგურის ტერიტორიიდან დაშორებულია 300 მეტრით დასავლეთის მიმართულებით.

საპროექტო ტერიტორიის მნიშვნელოვანი ნაწილი წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას და არის არასასოფლო სამეურნეო დანიშნულების. თუმცა, საპროექტო მისასვლელი გზის ტერიტორიის მცირე ნაწილი არის შპს „ტრანს ელექტრიკა ჯორჯიას“ საკუთრებაში.

ქვესადგურ ნენსკრაში მოხდება არსებული ელექტროგადამცემი ხაზის კავკასიონის შეჭრა და ამით ერთი კავშირი იქნება ქვესადგურთან ჯვარი 500, ხოლო მეორე ახალი ხაზი აშენდება ჯვარი 500 და ნენსკრა 500 ქვესადგურების შორის.

ქ/ს ნენსკრა იქნება დახურული გამანაწილებელის ტიპის ქვესადგური, ვინაიდან ხეობაში ადგილის სიმცირის პრობლემა და გარემოზე ზემოქმედების შემცირება შესაძლებელია აღნიშნული ტექნიკური გადაწყვეტილებით.

საპროექტო დერეფნის რელიეფი ხასიათდება როგორც მოსწორებული, ტალღისებური ზედაპირით. იგი დაფარულია ალუვიური ნალექით, რომელიც წარმოდგენილია სხვადასხვა სახის კონგლომერატებით და თიხნარებით.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა მოეწყო მესტიის მუნიციპალიტეტის სოფელ ლეთცხერის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში. საჯარო განხილვაზე დამსწრე საზოგადოების მხრიდან პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები არ გამოთქმულა. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე საზოგადოების მხრიდან სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება. სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

- 1. გზშ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
- 2. გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
- 3. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევის შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 4. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - პროექტის აღწერა;
 - ტექნოლოგიური სქემა;
 - ქვესადგურის ინფრასტრუქტურული ობიექტების და ტექნოლოგიური მოწყობილობების აღწერა;
 - ქვესადგურის განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები: ტექნოლოგიური ალტერნატივები შესაბამისი დასაბუთებით, გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
 - ქვესადგურის განთავსების ტერიტორიის GIS კოორდინატები;
 - დაზუსტებული მონაცემები დაგეგმილი საქმიანობის ტერიტორიაზე კერძო მესაკუთრეების შესახებ;
 - ქვესადგურის ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი);
 - გრუნტის წყლების ნიშნულის შესახებ ინფორმაცია, საინჟინრო გეოლოგიურ კვლევაზე დაფუძნებული;
 - სამშენებლო მოედნის და მასალის დასაწყობების ტერიტორიის აღწერა;
 - მშენებლობის ეტაპზე შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის გეგმა;

- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობის შესახებ მონაცემები და შემდგომი მართვის ღონისძიებები;

4.1 სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების შესახებ ინფორმაცია კერძოდ:

- მისასვლელი გზების საჭიროებისა და აღნიშნული გზების მშენებლობასთან დაკავშირებული საკითხები;
- მცენარეული და ნიადაგის საფარის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია; („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- მშენებლობაზე დასაქმებული ადამიანების საერთო რაოდენობა მათ შორის დასაქმებულთა ადგილობრივების წილი;
- მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- სად იგეგმება ქვესადგურის მოწყობისას, ფუჭი ქანების (სანაყაროების) დროებითი და საბოლოო განთავსება, მათი ადგილმდებარეობის კოორდინატები, მოცულობა და შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაცია;

4.2 ძირითადი სამშენებლო ბანაკის განთავსების შესახებ ინფორმაცია მათ შორის:

- სამშენებლო ბანაკის გენ-გეგმა;
- ბანაკის განთავსების ადგილის კოორდინატები და მისი ფართობი;
- როგორ მოხდება სამშენებლო ბანაკის სასმელ-სამეურნეო და ტექნიკური წყალმომარაგება, ტერიტორიაზე არსებობს თუ არა წყლის სამარაგო რეზერვუარი;
- როგორ გადაწყდება ბანაკზე წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხი: ტერიტორიაზე გათვალისწინებული საასენიზაციო ორმოს ტევადობა; საწარმოო ჩამდინარე წყლებისთვის არსებობს თუ არა სასედიმენტაციო გუბურები; ძირითად სამშენებლო ბანაკზე გათვალისწინებული საწვავის შესანახი რეზერვუარის ტიპი და ტევადობა;

4.3 საპროექტო დერეფანში ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- საპროექტო უბნის გეოლოგიური აგებულება;
- რეგიონის ზოგადი გეოლოგიური რუკა;
- რელიეფი (გეომორფოლოგია);
- საპროექტო დერეფნის საინჟინრო-გეოლოგიური რუკა, საინჟინრო-გეოლოგიური ჭრილები;
- საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები (მათ შორის საპროექტო ტერიტორიის არეალში არსებული საშიში გეოლოგიური პროცესების აღწერა);
- საპროექტო დერეფანში ჩატარებული საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევის შედეგები. მათ შორის ყურადღება უნდა გამახვილდეს საპროექტო დერეფანში საშიში გეოდინამიკური პროცესების (მეწყერი, ეროზია) განვითარების თვალსაზრისით რთული უბნების ადგილმდებარეობებსა და აღწერაზე. მოცემული უნდა იყოს გასატარებელი პრევენციული ღონისძიებები;
- გეოლოგიური კვლევის შედეგების გათვალისწინებით შემუშავებული დასკვნები და რეკომენდაციები;

4.4 ბიოლოგიური გარემო: საპროექტო ტერიტორიის ფლორისა და მცენარეული საფარის დეტალური აღწერა; საქართველოს იშვიათი და წითელი ნუსხის სახეობები, რომლებიც

გვხვდება დაგეგმილ საპროექტო დერეფანში; ხმელეთის ფაუნა; საპროექტო დერეფანში გავრცელებული საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი ცხოველთა სახეობები; საკვლევი არეალი და საველე კვლევის მეთოდები, სენსიტიური ადგილები, საველე კვლევის შედეგები;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები სამშენებლო ნედლეულისა გამოყენებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა.
- ზემოქმედება ნიადაგზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მშენებლობა/ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ქვესადგურის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და საშიში გეოდინამიკური პროცესები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ელექტრომაგნიტური გამოსხივება, შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება ეგზ-ს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;
- ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობით გამოწვეული კუმულაციური ზემოქმედება მოსახლეობაზე და სოციალურ გარემოზე;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- ეგზ-ს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით);

6. გზშ-ს ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- საშიში გეოლოგიური პროცესების შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, დამცავი ღონისძიებების მითითებით;
- საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების პიკეტური აღწერა, რომელიც უნდა მოიცავდეს საპროექტო ტერიტორიის არეალში არსებული საშიში გეოლოგიურ პროცესებსაც;

- ქვესადგურის დაცვის ზონების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;

- საპროექტო ტერიტორია მოიცავს, 1608 კვ/მ სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ქვიშა-ხრემის ლიცენზიის ობიექტს №2040 (მყარი წიაღისეული, შპს "ავსტრიან ჯორჯიან დეველოპმენტი"); შესაბამისად „წიაღის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის პირველი პუნქტის მიხედვით, „აკრძალულია წიაღის ფონდის მიწების საკუთრების უფლებით, იჯარით ან სხვა ფორმით გაცემა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ წიაღის ეროვნულ სააგენტოსთან შეთანხმების გარეშე, ხოლო ლიცენზიის არსებობის შემთხვევაში ლიცენზიანტთან შეთანხმების გარეშე. შესაბამისად აღნიშნული შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტები წარმოდგენილი უნდა იქნეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის ეტაპზე;

საპროექტო ქვესადგურის ტერიტორიის ნაწილი მოიცავს: საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ 2017 წლის 9 იანვარს შპს „კავკასიენერგოზე“ „110 კვ ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის „ნენსკრა-ხაიშის“ 2 კმ მშენებლობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტზე გაცემულ N02 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით დამტკიცებულ ტერიტორიას, ასევე საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მიერ 2019 წლის 15 ივლისის N2-659 ბრძანებით მესტიის მუნიციპალიტეტში შპს „ავსტრიან ჯორჯიან დეველოპმენტის“ ლახამი-საგერგილას 35 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანაზე გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ ტერიტორიებს. შესაბამისად, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ეტაპზე წარმოდგენილი უნდა იქნეს დაინტერესებულ მხარეებთან (შპს „ნენსკრა ჰიდრო; შპს „კავკასიენერგო“, შპს „Austrian Georgian Development“) შეთანხმების საფუძველზე ტექნიკური გადაწყვეტა.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემას“ მიერ წარმოდგენილ მესტიის მუნიციპალიტეტში, 500/220/110 კვ ძაბვის ქვესადგური „ნენსკრა“-ს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზმ-ს ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.**